

Årsredovisning för
Litografklubbens Arkiv
802410-2694

Räkenskapsåret
2016-01-01 - 2016-12-31

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1-6
Resultaträkning	7
Balansräkning	8-9
Noter	10
Noter till resultaträkning	10
Noter till balansräkning	10-11
Underskrifter	11

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Litografklubbens Arkiv, 802410-2694, med säte i Huddinge får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2016.

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Styrelsen

Styrelsen har under 2016 haft följande sammansättning:

Birgitta Modigh	ordförande
Gunnar Fernquist	v. ordförande, t o m oktober
Jan af Burén	ledamot, sekreterare
Leif Hagberg	ledamot, t o m juni
Sonia Broch Sommerfelt	ledamot
Maria Lindström	ledamot
Roland Gustavsson	ledamot
Svenerik Jakobsson	suppleant (nominerad av HKK)
Bertil Engberg	suppleant
Revisorer	
Ronny Frithiof	ordinarie
Valter Carlsson	ordinarie
Karin Johansson	suppleant
Lage Hellberg	suppleant
Valberedning	
Göran Wassberg	sammankallande
Jan Alvant	
Gunnar Olausson	
Tor Åkerwall	

Sammanträden

Styrelsen har haft åtta protokollförda sammanträden.

Anställda

Tommy Solum, heltid

Carin Lundhquist Frenning, halvtid, projektanställd 2016-02-01-2016-06-01 och 2016-10-01-2017-03-31

Medlemmar

Föreningen hade vid räkenskapsårets slut 190 (216) medlemmar, varav 9 (10) företag/organisationer.

Verksamhet

Litografklubbens Arkiv har som uppgift att sprida kunskap om litografins historia och litografiska tekniker. Föreningen driver sedan 2005 ett arbetslivsmuseum - Litografiska Museet. Tack vare generöst stöd från Huddinge kommun disponerar museet vackra och ändamålsenliga lokaler på Sundby Gård i Huddinge.

Museet erbjuder guidade visningar för grupper och enskilda, anordnar kurser och utställningar. Den välutrustade verkstan är öppen dagligen för tryckare och konstnärer som vill arbeta med litografi. Det finns också möjligheter att trycka större upplagor av litografier i snällpressen Johanna.

Förutom maskinell utrustning och cirka 1 000 litografiska stenar har museet närmare 2 000 litografier, samt ett arkiv med foton, skrifter och annat material med anknytning till föreningens historia. Dessutom finns det ett bibliotek med litteratur inom museets ämnesområde. Samlingarna har under årens lopp kompletterats med generösa gåvor.

För den dagliga verksamheten finns en anställd på helårsbasis. En stor del av verksamheten som guidning, kurser, utställningar och marknadsföring sköts emellertid av frivilliga. Föreningens ekonomi och bokföring sköts av Niva Ekonomi AB.

Öppethållande

Museet har varit öppet för allmänheten på onsdagar hela året och på söndagar under april - oktober, samt enstaka söndagar i november och december. Under juli månad var museet stängt under söndagar.

Besök

Det totala antalet besök var under året 3 620 (3 456). Av dessa var det 1 335 (1 573) enskilda besök av icke-medlemmar och 1 461 (1 518) besök av medlemmar. Övriga besök ingick i bokade gruppbesök. Flest enskilda besök hade museet under våren och hösten.

Antalet grupper som besökte museet för guidade visningar och ibland även egna möten var 18 (13). Antalet skolgrupper som fick en introduktion om litografi var 19 (8) - en mycket positiv ökning tack vare satsningen på Skapande Skola.

Aktiviteter under året

Museets verkstad har använts i stort sett dagligen av konstnärer och tryckare. Inte minst har föreningens konstnärstipendiater varit mycket aktiva. Många måndags- och tisdagsförmiddagar har det också varit full aktivitet med skolbarn från årskurs 4 som har besökt museet inom Skapande Skola-verksamhet. På onsdagar har det varit arbetsdag för aktiva medlemmar som vill göra en arbetsinsats, samtidigt som besökarna har fått möjlighet att se hur det går till att trycka litografier i praktiken. Onsdagar och ibland även torsdagar har det varit tryckdag för Johanna. Under året har Manfred van de Loo och Göran Wassberg, de två personer som ansvarar för Johanna, tryckt ett stort antal nya litografier, som nu finns till försäljning i museet och som också har visats på utställningar. På lördagar har det varit kurser för personer som vill lära sig grunderna i litografi med museets egna medlemmar som kompetenta och uppskattade handledare. Inför varje utställning har det varit en söndagsvernissage som har lockat många nya besökare.

När gatan tog mediemakt

Jan Myrdal och Gun Kessle samlade i många år på affischer, flygblad och karikatyrer från olika delar av världen och från olika historiska epoker. I samlingen ingår även flygblad från Pariskommunen 1870-1871, som nu finns i Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek. Ett 40-tal flygblad visades i en utställning på museet den 8 maj - 18 september. Utställningen var ett samarbete mellan Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek och Litografiska Museet.

Samtidigt med utställningen gav Celanders förlag ut en bok om samlingen - *När gatan tog mediemakt* av Jan Myrdal med medverkan av Jan af Burén och Hans Larsson. Boken var också årsbok 2016 för Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap. Boken såldes i anslutning till utställningen. Närmare 130 personer kom och hörde Jan Myrdal invigningstala vid vernissagen.

I september var det den årliga aktiviteten 1000 meter konst i Huddinge Centrum. Demonstration av litografering och tryck i rivarpres, lotteri och försäljning lockade många besökare till museets tält.

I oktober deltog museet i Hantverksdagen, arrangerad av Huddinge Hembygdsförening.

Idédagen

Styrelsen har under året haft en diskussion om bland annat behovet av förnyelse och rekrytering av nya aktiva medlemmar. Ett konkret resultat av detta var den idédag som ordnades den 3 oktober på Stockholms läns museum. Länsmuseumchefen Christer Falk inledde och gav många konkreta tips om hur man aktiverar medlemmar. Den efterföljande diskussionen kretsade mycket om hur vi kan få nya medlemmar och aktivera de som finns, men också om hur vi kan marknadsföra museet utåt. Ett resultat av mötet var ett upprop till pensionerade tryckare där föreningen efterlyser fler tryckare och guider. I de månatliga Nyhetsbrev har det också varit uppmaningar att delta aktivt i museets verksamhet.

Ernst Hankes besök

Under två veckor i november har mästertyckaren Ernst Hanke från Schweiz gästade museet för att arbeta tillsammans med museets egna tryckare, konstnärer och inbjudna konststuderande. Det var intensiva, lärorika och roliga veckor med Ernst Hanke och Manfred van de Loo som medhjälpare och tolk. Trots snöstorm gick det att genomföra workshops i Hankemetoden och övertryck både för museets egna medlemmar och för studenter från Grafiskskolan och Konsthögskolan. Det kom flera nya konstnärer och konststuderande som vi hoppas få se igen i verkstan. Johanna var i gång hela tiden och många litografier trycktes under Hankes ledning. På söndagen var det final med julkortsverkstad. Hankes besök kunde genomföras tack vare ett stöd från Grafiska Företagen.

Projekt Hästen och Johanna

Tack vare bidrag från Riksantikvarieämbetet har museet kunnat dokumentera och göra tillgängligt material om två mycket värdefulla föremål - Hästen och Johanna. Hästen omfattar 13 litografiska blad i 7 färger och en klatsch i formatet 121 x 90 cm. Bladen var arbetsmaterial och fungerade som hjälpmedel för alla inblandade i tryckprocessen. Litograf var Göte Lindkvist, som såg till att arbetsmaterialet till Hästen sparades för eftervärlden och kom att ingå i Litografklubbens Arkiv. Alla blad har fotograferats av professionell fotograf. För att undvika slitage visas fotokopior. Samtidigt har tillgänglig information om Göte Lindkvist och tryckningen av Hästen samlats in och visats i utställningen. Allt material finns också tillgängligt digitalt. Till utställningen togs också fram trycksaker med foton av Hästen.

Den andra delen av projektet har varit att dokumentera museets snällpress Johanna. Dokument och bilder för snällpressen har samlats och ordnats upp. En översyn och uppdatering av handboken om Johanna pågår. Tanken är att handboken ska kunna användas av nya tryckare. Materialet blir även tillgängligt i museets digitala arkiv caw.litografiskamuseet.se.

Utställningar 2016

25 november 2015 - 23 mars

Made in Sweden

Utställning om tändsticksetiketternas värld. I samarbete med Tidaholms museum.

3 april - 1 maj

Lars Hellström

Konstnären Lars Hellström visade ett urval av sina senaste litografier.

8 maj - 18 september

När gatan tog mediemakt. Plakat från Pariskommunen 1870-71 ur Jan Myrdals samling.

25 september - 16 oktober

Amalia Årfelt, Eva Kerek

Stipendiatutställning av museets stipendiater Amalia Årfelt och Eva Kerek.

4 december - 26 mars 2017

Hästen - litografiskt tryck steg-för-steg

Litografen Göte Lindkvists arbetsblad från 1930-talet med 13 provtryck, samt en klatsch.

Deltagande i konferenser

ArbetSams Museidagar i Varberg, 4 personer

GRAMUS årsmöte med workshop i Helsingborg, 5 personer

Konferens EAPM i Valkenswaard, Holland 2 personer

Samlingarna

Litografiska Museet har i sin ägo affischer, skolplanscher, konstlitografier och en stor mängd så kallat vardagstryck. Under hösten 2012 startade ett projekt med registrering och digitalisering av samlingarna. Det omfattande arbetet har genomförts i flera steg. Vid årsskiftet 2016/17 var 1526 objekt klara och tillgängliga på nätet och ytterligare drygt 200 objekt är fotograferade och ska beskrivas.

Under året har Arne Nordenlöws samling med 206 tryck digitaliserats och finns nu tillgänglig. Arne Nordenlöw är väl känd för många medlemmar i Litografklubbens Arkiv. Det var tack vare honom som Litografiska Museet hamnade i Huddinge efter en lång diskussion med Skansen om placering där. Han arbetade på flera tryckerier och samlade äldre tryck som vin- och spritetiketter, tändsticksetiketter och reklamblad från början av 1900-talet.

Museets digitala arkiv har under året blivit tillgängligt i Kringla, som är en samsökstjänst för Sveriges museer och arkiv. Där kan man hitta allt från fornlämningar till konst - sammanlagt 6 miljoner objekt. Litografiska Museet har för närvarande ca 1100 objekt med bilder i Kringla. Alla objekt som finns i Kringla är nu också sökbara i Europeana, en gemensam europeisk kulturdatabas med 54 miljoner objekt med konst, filmer, fotografier, föremål, böcker m m från hela Europa.

De objekt som enbart finns tillgängliga i museets egen publika databas är trycksaker med gällande upphovsrätt, t ex många filmaffischer. Detta regleras genom ett avtal som föreningen har tecknat med upphovsrättsorganisationen Bildupphovsrätt om visning av skyddade verk.

Kurser och utbildningsinsatser

En introduktionskurs för nya guider med sex deltagare genomfördes under året.

Under året har museet genomfört två studiecirklar i litografi med sammanlagt nio deltagare. Kursdagarna har varit på lördagar och kursledare har varit museets egna tryckare och litografer. Studiecirkarna har bidragit till ett ökat intresse för litografiskt tryck och flera av deltagarna har även återkommit för att arbeta med egna projekt.

Tack vare årligt bidrag från Grafiska Företagen har föreningens medlemmar kunnat delta i Gramus och ArbetSams möten för att på så sätt stärka nätverken och bredda kompetensen..

Barn- och skolverksamhet

För sjätte året i rad deltog museet i Skola+Museum=Sant, ett samarrangemang mellan museerna i länet. Museerna har då möjlighet att marknadsföra sig till de cirka 500 lärare från skolorna i storstockholmsområdet som deltar i mässan.

Skapande Skola på Litografiska museet riktar sig till elever på mellanstadiet, projektet involverar samhällskunskap och bild, planeringen och beslut av tema sker i nära samarbete med respektive lärare. Syftet med projektet är att eleverna ska våga ge ord och bild till sin åsikt eller tanke/reflektion och att använda den grafiska tekniken för att sprida den till andra. Vid tre tillfällen, en halvdag på skolan och två förmiddagar på museet, får eleverna kunskaper om den litografiska tekniken, dess historia och utveckling.

Den lyckade satsningen på Skapande Skola på Litografiska Museet har fortsatt under året. Samtliga affischer från läsåret 2015/2016 visades i parken vid Fullersta gård 4 - 5 juni. Under hösten 2016 arbetade fyra klasser från Edboskolan i Skogås med temat *Allas lika värde* som resulterade i ett fanzine och nästan 45 affischer. Samtliga elevers arbeten visas som en permanent utställning i Edboskolans entré. I december och januari har årskurs fyra från Trångsundsskolan tryckt affischer på museet på tema Barnkonventionen. Under vårterminen 2017 kommer eleverna på Kästaskolan till museet.

Projektledare är Maria Lindström med gott stöd av övriga på museet.

Marknadsföring och information

Marknadsföringen till kommuninvånarna underlättas av ett gott samarbete med Huddinge kommun. Museet har fått möjlighet att synas i många av de trycksaker som delas ut till kommuninvånarna, liksom i digitala medier. I samband med utställningar har museet även omnämnts i lokaltidningarna.

Att museet syns i olika musei-, kultur- och turistsammanhang är viktigt för att få nya besökare från hela länet och landet. Litografiska Museet är med i stockholmsmuseernas gemensamma museikarta och nya digitala app Stockholms Museer, som finns tillgängliga både på svenska och engelska. Svenskt kulturarv med den tryckta katalogen Upptäcktsresan, Svenskt Kulturarvs hemsida och app är andra väl fungerande kanaler, liksom Konstkalendern, i tryckt och i digital form, även den på engelska.

Museets webbsida www.litografiskamuseet.se har successivt förnyats med ny layout och nytt innehåll. Där kan man också anmäla sig till museets Nyhetsbrev. Det finns också en mycket välbesökt sida och en grupp Litografiska Museets vänner med 140 medlemmar på Facebook. Genom sociala medier finns det goda möjligheter att sprida kännedom om museets verksamhet internationellt, men också att få kontakt med andra aktörer inom litografi.

Litografklubbens medlemmar får fr o m december 2015 ett månatligt Nyhetsbrev med inbjudningar till vernissager och andra aktiviteter och allmän information om vad som händer på museet. Tyvärr har fortfarande många medlemmar inte uppgett någon mailadress, men förhoppningen är att fler medlemmar successivt kan nås med e-post.

Nätverk

Föreningen är medlem i Gramus (De Grafiska Museernas Samarbetsråd) och har en ledamot i styrelsen. Föreningen är även medlem i intresseföreningen för arbetslivsmuseer - ArbetSam och är med i ArbetSams katalog som har en stor spridning över landet. Vidare är föreningen medlem i Riksförbundet Sveriges Museer (RSM), som driver frågor av gemensamt intresse för landets museer, i SMI (Föreningen Stockholms Museiinformatorer), MABBAS (Intresseförening för museernas arkiv-, biblioteks- och bildarkivanställda), samt FUISM (Föreningen för pedagogisk utveckling i svenska museer).

Fr o m 2016 är Litografklubbens Arkiv medlem i EAPM (European Association of Printing Museums), en intresseförening för tryckerimuseer i Europa. Vid årsmötet i Valkenswaard i Holland deltog två företrädare för föreningen. Styrelseledamoten Jan af Burén höll ett mycket uppskattat föredrag vid mötet.

Värdefulla kontakter med övriga kulturföreningar i Huddinge kommun har underlättats genom de möten som Huddinge Kultur & Fritid har ordnat. 1000 meter konst och Hantverksdagen i Kulturhuset har varit andra tillfällen för kontakter och information. Samarbetet med Huddinge Konstnärsklubb är säkrat genom att föreningen har en representant i styrelsen för Litografklubbens Arkiv. Under 2016 har HKK företrätt av Svenerik Jakobsson.

Konstnärstipendiet

Under 2012 bytte stipendiet namn till Cecilia Frisendahls litografistipendium. 2015 års stipendiat, Amalia Årfelt var verksam även under 2016 och avslutade sin stipendiattid med en utställning tillsammans med den tidigare stipendiaten Eva Kerek. 2016 års stipendiater, som utsågs vid årsmötet, är Emmy Dijkstra och Urban Palm.

Övrigt

Föreningens årsmöte ägde rum den 18 maj. I samband med årsmötet höll Heléne Andersson, f.d. kriminalinspektör och en av landets främsta specialister på konstförfalskningar, ett mycket uppskattat anförande.

Aktiviteten bland föreningens medlemmar är omfattande. Vid cirka 1 500 tillfällen har medlemmar gjort olika insatser på museet. Det är många skiftande kompetenser som behövs för att driva verksamheten och för framtiden är det viktigt att det kommer till nya medlemmar som är beredda att göra arbetsinsatser för föreningen och att delta i den sociala samvaron. Ett årligt tillfälle att träffas är den mycket uppskattade jullunchen som samlar 40-50 medlemmar.

Under året har två styrelseledamöter gått bort, Gunnar Fernquist, vice ordförande, och Leif Hagberg, ledamot. Båda har varit mycket aktiva och de har stått för en väsentlig del av det som är föreningens uppdrag - att värna om den litografiska traditionen och att föra den vidare. Deras bortgång har lämnat ett stort tomrum som har varit svårt att fylla.

Ett särskilt tack riktas till Huddinge kommun och Huga Fastigheter AB som har gett ett betydelsefullt stöd till verksamheten. Vidare riktas ett varmt tack till de organisationer, myndigheter, företag och enskilda som genom gåvor, penningbidrag, medlemsavgifter, arbetsinsatser eller på annat sätt medverkat till att uppfylla föreningens mål - att driva ett levande litografiskt museum.

Föreningens ekonomi

Årets bokslut visar ett litet överskott.

Flerårsöversikt

	2016	2015	2014	Belopp i kr 2013
Nettoomsättning	105 431	134 796	133 888	195 251
Resultat efter finansiella poster	12 793	220 951	68 762	-29 241
Soliditet, %	89	91	82	69

Eget kapital

	2016-12-31	2015-12-31
Balanserat resultat	585 341	364 388
Årets resultat	12 793	220 953
Totalt eget kapital	598 134	585 341

Resultatdisposition

	Belopp i kr
Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 598 134 disponeras enligt följande:	
balanserat resultat	585 341
årets resultat	12 793
Totalt	598 134
disponeras för	
balanseras i ny räkning	598 134
Summa	598 134

Föreningens resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>	<i>2015-01-01- 2015-12-31</i>
Rörelseintäkter, lagerförändring m.m.			
Nettoomsättning		105 431	134 796
Övriga rörelseintäkter		953 244	872 049
Summa rörelseintäkter, lagerförändring m.m.		1 058 675	1 006 845
Rörelsekostnader			
Råvaror och förnödenheter		-95 273	-97 214
Övriga externa kostnader		-361 540	-271 358
Personalkostnader	2	-575 113	-401 499
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-14 112	-15 941
Övriga rörelsekostnader		-19	-
Summa rörelsekostnader		-1 046 057	-786 012
Rörelseresultat		12 618	220 833
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		146	119
Räntekostnader och liknande resultatposter		29	-
Summa finansiella poster		175	119
Resultat efter finansiella poster		12 793	220 952
Bokslutsdispositioner			
Resultat före skatt		12 793	220 952
Skatter			
Årets resultat		12 793	220 952

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	3	18 734	32 846
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	4	37 055	37 055
Summa materiella anläggningstillgångar		55 789	69 901
Summa anläggningstillgångar		55 789	69 901
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		64 000	10 000
Övriga fordringar		43 339	37 247
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		10 689	10 500
Summa kortfristiga fordringar		118 028	57 747
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		495 524	518 981
Summa kassa och bank		495 524	518 981
Summa omsättningstillgångar		613 552	576 728
SUMMA TILLGÅNGAR		669 341	646 629

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		585 341	364 388
Årets resultat		12 793	220 952
Summa fritt eget kapital		598 134	585 340
Summa eget kapital		598 134	585 340
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		4 863	22 126
Skatteskulder		5 571	7 840
Övriga skulder		22 056	16 138
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		38 717	15 185
Summa kortfristiga skulder		71 207	61 289
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		669 341	646 629

Noter

Belopp i kr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Materiella anläggningstillgångar:	
-Inventarier, verktyg och installationer	5

Skillnaden mellan ovan nämnda avskrivningar och skattemässigt gjorda avskrivningar redovisas som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver.

Noter till resultaträkning

Not 2 Anställda och personalkostnader

Personal

	<i>2016-01-01- 2016-12-31</i>	<i>2015-01-01- 2015-12-31</i>
Medelantalet anställda	<u>2</u>	<u>1</u>
Summa	2	1

Noter till balansräkning

Not 3 Inventarier, verktyg och installationer

	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	<u>103 866</u>	<u>103 866</u>
Vid årets slut	103 866	103 866
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-71 020	-55 079
-Årets avskrivning anskaffningsvärden	<u>-14 112</u>	<u>-15 941</u>
Vid årets slut	<u>-85 132</u>	<u>-71 020</u>
Redovisat värde vid årets slut	18 734	32 846

Not 4 Pågående nyanläggningar och förskott materiella anläggningstillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
Vid årets början	37 055	37 055
Redovisat värde vid årets slut	37 055	37 055

Underskrifter

Huddinge 2017-

Birgitta Modigh
Styrelseordförande

Jan af Burén
Sekreterare

Sonia Broch Sommerfelt

Maria Lindström

Roland Gustavsson

Min/Vår revisionsberättelse har lämnats den 2017-

Ronny Frithiof

Valter Carlsson

Kommentar:

Bolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på ordinarie årsstämma